

# Prop. 153 S

(2010–2011)

Proposisjon til Stortinget (forslag til stortingsvedtak)

---

## Statsgaranti og tilsagn om statlig tilskudd for å arrangere olympiske vinterleker for ungdom i 2016

*Tilråding fra Kulturdepartementet av 30. september 2011,  
godkjent i statsråd samme dag.  
(Regjeringen Stoltenberg II)*

### 1 Proposisjonens hovedinnhold og sammendrag

---

Norges idrettsforbund og olympiske og paralympiske komité (NIF) og Lillehammer kommune har søkt staten ved Kulturdepartementet om statsgaranti og statlig tilskudd for å arrangere olympiske vinterleker for ungdom på Lillehammer i 2016. Olympiske vinterleker for ungdom er et toppidrettsarrangement for aldersgruppen 14-18 år, med et betydelig innslag av kultur og utdanning. Regjeringen har opprettet en interdepartemental arbeidsgruppe for å vurdere søknaden. I tillegg har søknaden vært underlagt en ekstern kvalitetssikring. Kvalitetssikrer fastslår at søknaden er robust og gjennomførbar. Kvalitetssikrer har beregnet det statlige garantiansvaret til 409 mill. kroner og det statlige tilskuddet til 232 mill. kroner. Tilskuddet inngår i statsgarantien.

I proposisjonen foreslås det å stille statsgaranti for fullfinansiering av, og tilsagn om statlig tilskudd for å arrangere olympiske vinterleker for ungdom i 2016 på Lillehammer.

### 2 Bakgrunn

---

NIF og Lillehammer kommune (heretter samlet omtalt som "søker") søkte den 15. desember 2010 Den internasjonale olympiske komité (IOC) om å få arrangere olympiske vinterleker for ungdom i 2016 (Youth Olympic Games – heretter forkortet til "YOG 2016"). Samtidig søkte de staten ved Kulturdepartementet om en statsgaranti i henhold til krav fra IOC, samt et statlig tilskudd for å dekke et forventet underskudd i arrangementsbudsjettet.

I behandlingen av søknaden om statsgaranti og tilskudd opprettet regjeringen en interdepartemental arbeidsgruppe der berørte departementer har hatt ansvar for å vurdere søknaden for sine ansvarsområder. Gruppen ble ledet av Kulturdepartementet og har i tillegg bestått av Finansdepartementet, Fornyings-, administrasjons- og kirkedepartementet, Helse- og omsorgsdepartementet, Justis- og politidepartementet, Kommunal- og regionaldepartementet, Kunnskapsdepartementet og Samferdselsdepartementet. I tillegg har Forsvarsdepartementet vært konsultert.

Søknaden har videre vært underlagt en ekstern kvalitetssikring. Finansdepartementets ordning for kvalitetssikring av store statlige investeringsprosjekter er benyttet, og et konsortium bestående av Det Norske Veritas, Advansia AS og

Samfunns- og næringslivsforskning (SNF) har utført oppdraget. Vurderinger og innspill fra berørte departementer har inngått i grunnlaget for den eksterne kvalitetssikringen.

## 2.1 Hva er ungdoms-OL?

IOC vedtok å innføre ungdoms-OL (YOG) i 2007. YOG består av sommerleker og vinterleker, som arrangeres vekselvis hvert annet år. De første sommerlekene ble arrangert i Singapore i 2010, og de første vinterlekene vil bli arrangert i Innsbruck, Østerrike i januar 2012. Det er videre besluttet at sommerlekene i 2014 skal avholdes i Nanjing, Kina.

Norge og Lillehammer er eneste offisielle søker til å arrangere vinterungdoms-OL i 2016. IOC har anmodet om at spørsmålet om statsgaranti blir avklart i løpet av oktober 2011. IOC ønsker å offentliggjøre vertsby for YOG 2016 i desember 2011.

Formålet med YOG er å skape et olympisk idrettsarrangement for ungdom i aldersgruppen 14-18 år, sammen med et kultur- og et utdanningsprogram som har fokus på olympiske idealer som vennskap, solidaritet og edel kappestrid, og temaer som helse og sunn livsstil, prestasjons- og personlighetsutvikling, miljø og sosialt ansvar og mediehåndtering. Kultur- og utdanningsprogrammet vil være obligatorisk for deltakerne i YOG.

Det skal konkurreres i alle syv vinteridrettsgrener på det olympiske programmet: Aking, bob og skeleton, curling, ishockey, ski, skiskyting, skøyter og snowboard. De fleste grener innenfor de ulike idrettene står også på programmet. Innenfor skiidrett skal det for eksempel konkurreres i alpint, freestyle, langrenn, kombinert og hopp. Det vil imidlertid være færre øvelser og deltakere enn i et ordinært OL. IOC ønsker også å benytte YOG til å prøve ut nye øvelser. I tillegg til tradisjonelle øvelser skal det for eksempel konkurreres med lag av begge kjønn i curling og lag med deltakere fra ulike land i kortbaneløp på skøyter. Videre skal det arrangeres stafetter i aking, og i parallell-slalom, samt stafett der både skiskyting og langrenn inngår. Det vil også bli arrangert ferdighetskonkurranse i ishockey og fellesstart på skøyter. IOC har lagt til grunn at eksisterende anlegg skal benyttes, og det forventes ikke bygging av nye anlegg. Midlertidige løsninger kan etableres dersom det anses nødvendig. Vinterungdoms-OL vil ha en varighet på ti dager og ha om lag 1000 utøvere og 500 ledere og trenere.

## 2.2 IOCs krav og ytelser til arrangør av YOG 2016

IOC krever i prinsippet at søkere til et ungdoms-OL oppfyller de samme typer krav og garantier som søkere til et ordinært OL. Dette innebærer at søker må stille en rekke garantier. En del av disse garantiene vil måtte stilles av staten. Den viktigste garantien i så måte er IOCs krav om en økonomisk bruttogaranti. Dette er en ubegrenset garanti fra staten for alle kostnader som vil kunne påløpe i forbindelse med planlegging og gjennomføring av ungdoms-OL. En slik garanti inkluderer også alle investeringer som er nødvendige for å gjennomføre arrangementet. I tillegg krever IOC garantier av ikke-økonomisk art. Disse er blant annet knyttet til beskyttelse av olympiske varemerker og oppfyllelse av IOCs charter, samt til fri innførsel og utførsel av personell, varer og tjenester som anses nødvendig for å arrangere ungdoms-OL. Enkelte av de ikke-økonomiske garanti-kravene vil ha økonomiske implikasjoner. Den mest omfattende i så måte vil være krav om en deltakerlandsby med en kapasitet på minimum 2000 senger. Det kreves flere senger enn antallet deltakere, ledere og trenere da det er krav om atskilt innkvartering blant annet når det gjelder kjønn og nasjonalitet.

IOC er forpliktet til å dekke visse kostnader i forbindelse med YOG. Dette gjelder kost og innkvartering i deltakerlandsbyen for akkrediterte utøvere og støtteapparat, innkvartering for representanter fra IOC og internasjonale særforbund, visse transportkostnader samt kringkastingskostnader.

## 3 Søknaden om statsgaranti og statlig tilskudd for å arrangere YOG 2016

I NIF og Lillehammer kommunes søknad er det statlige garantiansvaret beregnet til 246 mill. kroner. Det søkes dessuten om et tilskudd fra staten beregnet til 174 mill. kroner. Dette beløpet er inkludert i statsgarantien. Tilskuddet skal dekke et forventet underskudd i arrangementsbudsjettet. Søker forutsetter at det foretas en årlig prisjustering av tilskuddet. I tillegg vil staten ifølge søker få kostnader knyttet til ivaretagelse av sikkerheten under arrangementet, beregnet av søker til vel 1 mill. kroner. Søker har forhandlet fram et tilskudd fra IOC på 13,5 mill. euro (om lag 108 mill. kroner), som kommer i tillegg til de kostnadene IOC er forpliktet til å dekke. Dette tilskuddet har

søker forutsatt skal benyttes til bygging av delta-kerlandsby. Uten dette tilskuddet ville det omsøkte tilskuddet fra staten blitt vesentlig høyere. Det vil i også bli ytt tilskudd fra involverte kommuner og fylkeskommuner.

Søknaden, med finansielt notat revidert 27. april 2011, følger denne proposisjonen som et uttrykt vedlegg.

### 3.1 Søkers begrunnelse for å arrangere YOG 2016

Søker gir følgende begrunnelse for å søke om å arrangere YOG 2016:

- Mulighet for Norge til igjen å være vertskap for et olympisk arrangement.
- Inspirasjon for den prestasjonsorienterte delen av idretten og en mulighet til å utvikle norsk ungdomsidrett.
- Bidrag til å sikre fremtidig frivillighetskultur, samt trener- og lederutvikling spesielt blant ungdom.
- Skape fellesskapsopplevelser og toleransebygging mellom ungdomskulturer fra ulike deler av verden.
- Styrking av satsingen på vinteridretter i innlandsregionen og visjonen om at Lillehammer skal bli Europas mest komplette vintersportssted.

### 3.2 Vertsby og arrangementssteder

YOG 2016 er planlagt arrangert i tidsrommet 26. februar-6. mars 2016. Dersom NIF og Lillehammer kommune tildeles arrangementet vil Lillehammer være vertsby. På den måten vil IOC's forutsetning om at eksisterende anlegg skal benyttes kunne oppfylles, samtidig som det støttes opp om etterbruken av OL-anleggene fra 1994. Alle vertskommunene fra OL i 1994 vil være involvert i YOG 2016, bortsett fra Ringeby (Kvitfjell). Alpin-tøvelsene vil foregå i Øyer (Hafjell). Her vil også øvelsene i skicross og slopestyle arrangeres. Hamar vil være vertskommune for skøyteidrettene hurtigløp og kunstløp, mens kortbaneløp vil foregå på Gjøvik. Alle andre øvelser, samt åpnings- og avslutningsseremonier vil finne sted på Lillehammer.

### 3.3 Kultur- og utdanningsprogram

I tillegg til idrettskonkurransene skal YOG 2016 inneholde et kultur- og et utdanningsprogram.

Disse programmene vil bli utviklet i tiden fram mot 2016. Programmene vil ta utgangspunkt i temaene som IOC har definert (olympiske idealer, helse og ernæring, prestasjons- og personlighetsutvikling, sosialt ansvar og uttrykksmåter spesielt i forhold til media). Søker opplyser at de innenfor denne rammen ønsker å legge vekt på temaer som antidoping, natur og miljø, multikulturell dialog og integrering av ungdom fra ulike kulturer. Det vil dessuten bli lagt vekt på bruk av moderne teknologi og massemedia. I tillegg tas det sikte på å arrangere mer tradisjonelle kulturbegivenheter som konserter o.l. med ungdom som målgruppe. Kultur- og utdanningsprogrammene vil bli utviklet i nært samarbeid med ulike ungdomsorganisasjoner og kultur- og utdanningsinstitusjoner i innlandsregionen og nasjonalt. Blant annet vil høyskolene og Nansen-skolen være sentrale partnere. Budsjettmessig vil kultur- og utdanningsprogrammene bli rammestyrte, og det legges opp til at om lag fem prosent av totalbudsjettet settes av til disse formålene.

### 3.4 Ikke-økonomiske garantier

I tillegg til den økonomiske bruttogarantien ber søker staten om å stille flere ikke-økonomiske garantier og erklæringer. Dette gjelder følgende områder:

- Garanti for at det olympiske charter og vertskontrakten overholdes.
- Erklæring vedrørende beskyttelse av olympiske varemerker og betegnelser.
- Beskrivelse av regelverk knyttet til innreise/utreise og visumprosedyrer, inkludert garanti for at akkreditert personell og annet nøkkelpersonell vil få fri innreise til Norge og nødvendig arbeidstillatelse for å utføre sine oppgaver i forbindelse med YOG 2016.
- Garanti vedrørende tollfri innførsel og utførsel av varer i forbindelse med YOG 2016.
- Garanti om at lovgivning er på plass for å hindre ulovlig markedsføring, piratsalg, mv.
- Garanti om at sikkerheten vil bli ivaretatt under YOG.
- Garanti knyttet til tilgang på radiofrekvenser under YOG.

Garantiene og erklæringen vil bli behandlet i det videre arbeidet. Det forutsettes at disse kan gis innenfor eksisterende lov- og regelverk.

## 4 Konklusjoner fra ekstern kvalitetssikring

---

Ekstern kvalitetssikrer har foretatt en uavhengig vurdering av søknaden og dens forutsetninger og har kommet fram til et forventet statlig tilskudd på 232 mill. kroner. Dette er en økning på 58 mill. kroner i forhold til søkers estimat. Årsaken til økningen er forventet økning i budsjettunderskuddet (24 mill. kroner), forventet reallønnsvekst (27 mill. kroner) samt ulike usikkerhetsfaktorer og hendelser (7 mill. kroner).

Kvalitetssikrer har estimert brutto statsgaranti til å være 409 mill. kroner, en økning på 163 mill. kroner i forhold til søknaden. Hovedårsakene til denne økningen er økningen i netto statlig tilskudd (58 mill. kroner), samt investeringer forutsatt finansiert av tredjepart, dvs. låneopptak til bygging av studentboliger som skal brukes som deltakerlandsby under YOG (108 mill. kroner). En estimert økning i bidraget fra IOC på 3 mill. kroner bidrar til reduksjon i økningen slik at denne blir 163 mill. kroner. Estimert brutto statsgaranti er uttrykk for den risikoen staten eksponerer seg for ved å si ja til å gi statsgaranti dersom alle andre inntekter og tredjepartsfinansieringen (låneopptaket til deltakerlandsbyen) skulle falle bort. Både beløpet for det statlige tilskuddet og for statsgarantien er oppgitt i faste 2010-kroner og er inkludert merverdiavgift. Dette er gjort for at tallene skal være direkte sammenlignbare med beløpene i søknaden.

Kvalitetssikrer har videre beregnet at YOG 2016 vil innebære en samfunnsøkonomisk nettokostnad på 119 mill. kroner. Det vil imidlertid kunne være ikke-prissatte positive virkninger for utvikling av innlandsregionen, spesielt innenfor idrett, utdanning og kultur. Realisering av denne effekten forutsetter at det følges opp med lokale tiltak.

Kvalitetssikrer har også vurdert om søkers planer og konsept for YOG 2016 har vesentlige svakheter. De har kommentert enkelte elementer i planene, men det er ikke avdekket vesentlige svakheter i det overordnede konseptet. Analysen viser at YOG-konseptet er robust og gjennomførbart.

Kvalitetssikrer har vurdert etterbruksbehovet for idrettsanleggene og deltakerlandsbyen, samt finansiell realisme i etterbruksplanene. Konklusjonen er at YOG 2016 i seg selv vil bidra til etterbruk av OL-anleggene fra 1994, og at den oppgraderingen som er planlagt for YOG 2016 vil bidra til å sikre videre etterbruk av idrettsanleggene. Deltakerlandsbyen vil bli brukt som studentboliger

etter YOG 2016. Basert på estimater for vekst og etterspørsel etter studentboliger på Lillehammer, konkluderer kvalitetssikrer med at det med stor sikkerhet vil være et marked for disse studentboligene etter YOG 2016.

Kvalitetssikrer er bedt om å gi råd om styringsstruktur for et vellykket YOG 2016 for det tilfellet at statsgaranti skulle bli innvilget og Lillehammer bli tildelt arrangementet. Kvalitetssikrer anbefaler at det så raskt som mulig opprettes en organisasjonskomité (YOGOC) med ansvar for forberedelse og gjennomføring av YOG 2016. Denne bør organiseres som en egen juridisk enhet, fortrinnsvis som et aksjeselskap med staten, NIF og Lillehammer kommune som eiere. For at staten skal sikre at statsgarantien og tilskuddet blir forvaltet på en forsvarlig måte, foreslår kvalitetssikrer at staten har aksjemajoritet i selskapet. Både staten, NIF og Lillehammer kommune bør sitte i selskapets styre. Staten bør utnevne styrets leder. Representanter for kultur og utdanningsdelen av YOG bør også sitte i styret. Kvalitetssikrer kommer også med anbefalinger vedrørende organisering og ansvarsfordeling i gjennomføringsfasen av YOG 2016, samt organisering av Olympic Legacy.

Rapporten fra kvalitetssikrer følger denne proposisjonen som et uttrykt vedlegg.

## 5 Sentrale kostnads- og inntekstposter

---

I gjennomgangen nedenfor legger Kulturdepartementet de kvalitetssikrede budsjettallene til grunn.

### 5.1 Kostnader

#### 5.1.1 Deltakerlandsby (126 mill. kroner)

Posten består av investeringskostnader i ny deltakerlandsby (studentboliger) på Lillehammer (108 mill. kroner), samt leie-, drifts- og tilpasningskostnader.

Det legges opp til to deltakerlandsbyer. Hoveddeltakerlandsbyen vil ligge ved olympiaparken på Lillehammer og ha 1800 senger. Den vil bestå av eksisterende Birkebeineren Hotell, samt 360 studentboliger som planlegges bygget i umiddelbar nærhet av hotellet. Disse vil bli bygget av Student-samskipnaden i Oppland (SOPP), 300 enheter, og Lillehammer og omegn boligbyggelag (LOBB), 60 enheter. Deltakerlandsbyen på Lillehammer vil både være den største kostnadsposten og den

største investeringsposten i YOG-budsjettet. Deltakerlandsbyen er planlagt finansiert gjennom et ekstraordinært bidrag fra IOC på om lag 108 mill. kroner (13,5 mill. euro), som vil dekke 50 prosent av byggekostnadene. De resterende 50 prosent av byggekostnadene er forutsatt finansiert av SOPP og LOBB ved hjelp av lån i Husbanken eller annen finansinstitusjon. Dette innebærer at det ikke vil være behov for tilskudd fra Kunnskapsdepartementet til oppføring av studentboligene i regi av SOPP, slik det normalt ville vært. Kvalitetssikrer har beregnet at bidraget fra IOC innebærer en merinntekt for SOPP og LOBB på 31 mill. kroner. Dette er sammenliknet med om det hadde blitt gitt tilskudd fra Kunnskapsdepartementet etter vanlige satser, samt at en kostnadsbasert leiepris, inkludert nødvendige tilretteleggingskostnader, hadde blitt lagt til grunn. Kulturdepartementet vil gå nærmere inn i denne problemstillingen i samarbeid med søker. Lillehammer kommune stiller tomt vederlagsfritt til disposisjon for bygging av studentboliger. Den vederlagsfrie tomteavståelsen vil i det videre arbeidet bli vurdert i lys av regelverket for offentlig støtte. Det forventes ikke utfordringer knyttet til etterbruk av deltakerlandsbyen.

På Hamar planlegges det leid et hotell til bruk som deltakerlandsby for skøyteidrettene. Hotellet vil ha en kapasitet på om lag 450 senger.

#### 5.1.2 Idrettsarenaer (23 mill. kroner)

Det legges opp til at eksisterende idrettsanlegg benyttes, og at det ikke skal bygges nye permanente anlegg. Det vil likevel kunne være behov for mindre oppgraderinger ved enkelte anlegg. Dette gjelder først og fremst investeringer i snøproduksjonsutstyr for bygging av midlertidige anlegg for skicross og snøbrettøvelser. Dette er idretter som ikke var på programmet under OL i 1994, og som det derfor ikke finnes anlegg for. I tillegg er det behov for nytt tidtakeranlegg og solavskjerming i bob- og akebanen. Til sammen utgjør dette anleggsinvesteringer for om lag 7 mill. kroner, samt kostnader til prosjektering, diverse utstyr til arenaer (skilt, gjerder, kabler, sikkerhetsutstyr, mv.) og leie av arenaer og mannskap for om lag 16 mill. kroner.

#### 5.1.3 Mediesenter (6 mill. kroner)

Mesna videregående skole på Lillehammer vil bli brukt som mediesenter under YOG. I tillegg vil det bli tilrettelagt for media på alle arenaene. Kostnadene vil hovedsakelig dekke leie, rigging og til-

rettelegging for media, samt tilbakeføring etter YOG.

#### 5.1.4 Arbeidsstyrke (15 mill. kroner)

Dette er posten for frivillige. Det forventes behov for ca 2200 frivillige under YOG. Frivillige vil bli benyttet for å få gjennomført de fleste oppgaver under arrangementet. Frivillige vil blant annet bli brukt for å avvikle idrettskonkurransene, til IT- og arenastøtte, i forbindelse med seremonier, kultur- og utdanningsprogrammene og til akkreditering, forpleining, mv. Kostnadene vil dekke bekledning og forpleining. For en del frivillige vil det bli gitt dugnadskompensasjon til lag og foreninger etter en nærmere oppsatt takst.

#### 5.1.5 Kultur- og utdanningsprogram (til sammen 16 mill. kroner)

Kultur- og utdanningsprogrammene vil bli ramlestyrte. Det vil si at kostnadsrammen vil bli styrende for innholdet. Programmene vil bli utformet fram mot 2016. Søker er trygg på at det vil bli laget gode kultur- og utdanningsprogrammer innenfor den avsatte rammen. Søker forutsetter at institusjoner som skal bidra til programmene, blant annet utdannings- og kulturinstitusjoner, ikke skal kompenseres for sin deltakelse i programmene, men at deres bidrag skal inngå i institusjonenes egne planer og program.

#### 5.1.6 Administrasjon (98 mill. kroner)

Kvalitetssikrer mener det vil være behov for større og tidligere oppbygging av administrasjonen enn det søker har lagt opp til og har økt administrasjonsposten med 11 mill. kroner i forhold til opprinnelig søknad. Posten dekker alle administrasjonsutgifter, inkludert lønn, leie og drift av kontorlokaler og kjøp av konsulenttjenester. Det planlegges en gradvis oppbygging av staben fra to til tre ansatte i 2011-12, til om lag 80 ansatte i tiden rett før og under YOG.

#### 5.1.7 Reserve/olympisk arv (47 mill. kroner)

Kvalitetssikrer har vurdert at beløpet som er satt av til reserve (47 mill. kroner) er tilstrekkelig til å dekke usikkerhet og uforutsette kostnader i gjennomføringen av YOG 2016, samt til at det kan øremerkes et beløp på 6 mill. kroner til Olympic Legacy.

I søknaden om statsgaranti er det beskrevet at IOC, som en motytelse til det ekstraordinære

bidraget på 108 mill. kroner, forventer at det opprettes et kompetanse- og treningsprogram for vinteridrett på Lillehammer. Dette skal danne en olympisk arv etter YOG 2016 (Olympic Legacy). Hensikten med programmet er å skape en arena for utvikling av unge fremtidige idrettsledere, støtteapparat og aktive, ikke minst fra land og områder med et underutnyttet potensial for vinteridrett. I tillegg til å kunne trene i idrettsanleggene sommer og vinter, vil programmet gjennom dialog, aktiviteter og debatter lære deltakerne om olympisk ånd, fair play, antidoping, etikk og samarbeid. I den grad det er ledig kapasitet vil studentboligene bli brukt som bofasiliteter for deltakerne i Olympic Legacy. Kvalitetssikrer mener Lillehammer vil ha alle forutsetninger for å kunne etablere et vellykket program i etterkant av YOG, men for å sikre at det vil stå igjen midler til dette programmet foreslår kvalitetssikrer at 6 mill. kroner av reserven øremerkes til Olympic Legacy.

#### 5.1.8 Øvrige poster (inkl. helse og sanitet, transport og sikkerhet)

Det vil være tilgjengelig medisinsk personell på alle sentrale steder, inkludert deltakerlandsby, hoteller og arenaer. Disse vil supplere de offentlige helsetjenestene. Tjenestene vil dekke behovet til IOC-representanter, utøvere, tilskuere og frivillige. Eventuelle behov for akutte spesialisttjenester sikres gjennom samarbeid med Sykehuset Innlandet og Norsk Luftambulans. Det vil være behov for å styrke beredskapen for enkelte spesialisttjenester. Dette er inkludert i budsjettet.

Det vil ikke være behov for investeringer i infrastruktur i forbindelse med YOG. Arrangør vil i samarbeid med lokale transportselskap etablere et busstransportsystem som, sammen med det ordinære kollektivtilbudet, vil sørge for effektiv transport mellom de ulike arenaene, til og fra deltakerlandsbyene, hotellene og Gardermoen. Oppland fylkeskommune har ansvaret for kollektivtilbudet i regionen og tildeling av nødvendige løyver for transport. Kostnadene til eventuelle spesialbilletter og rabatter for reisende med tog må i utgangspunktet finansieres av YOG.

Politiet har det overordnede ansvaret for sikkerheten. Justis- og politidepartementet har beregnet kostnadene for ivaretagelse av den overordnede sikkerheten til 1,6 mill. kroner. I tillegg kommer kostnader til leie av metalldetektorer, scannere, mv. Søker har forutsatt at Forsvarets ressurser kan benyttes innenfor områder som trafikkavvikling, vakthold, forpleining og IT-støtte. En nærmere konkretisering av hvordan Forsva-

rets ressurser kan brukes vil bli foretatt dersom Lillehammer tildeles lekene. I lys av at bidrag fra Forsvaret er betinget blant annet av om oppdraget har militær relevans og egenverdi for Forsvaret, har kvalitetssikrer lagt til grunn et moderat nivå på Forsvarets bistand i forbindelse med YOG. Kvalitetssikrer har beregnet en kompensasjon for bruk av Forsvarets ressurser på 2 mill. kroner.

Siden YOG er et nytt konsept, er det vanskelig å ha noen klar formening om arrangementets popularitet. Det forventes likevel en beskjeden publikumstilstrømming. Hotellkapasiteten på og rundt Lillehammer anses derfor som tilstrekkelig for å innkvartere akkrediterte fra IOC, internasjonale særforbund, andre gjester og publikum.

## 5.2 Inntekter

### 5.2.1 Bidrag fra IOC (141 mill. kroner)

Dette bidraget består av to deler. Det ene er et bidrag som IOC er forpliktet til å yte i henhold til søknadsdokumentene, beregnet til 33 mill. kroner, og et ekstraordinært bidrag som søker har forhandlet fram overfor IOC. Dette bidraget er på 13,5 mill. euro (ca 108 mill. kroner) og er gitt som et tilretteleggingsbidrag. I statsgarantisøknaden er det forutsatt at dette bidraget skal inngå i finansieringen av bygging av deltakerlandsby (studentboliger).

### 5.2.2 Markedsinntekter (44 mill. kroner)

Søker har estimert potensialet for markedsinntekter (sponsorer, leverandører, lisenssalg) til 51 mill. kroner. Dette mener kvalitetssikrer er noe optimistisk og har satt 44 mill. kroner som et mer realistisk anslag.

### 5.2.3 Billetthinntekter (5 mill. kroner)

Søkers utgangspunkt er at YOG 2016 skal være et arrangement for og av ungdom, og at delarrangementene derfor skal være gratis eller ha en lav inngangspris. På grunn av dette, og stor usikkerhet omkring arrangementets publikumspotensial, er det budsjettet med relativt beskjedne billetthinntekter.

### 5.2.4 Offentlige tilskudd

Det er estimert til sammen 18 mill. kroner i tilskudd fra involverte kommuner (Lillehammer, Øyer, Hamar og Gjøvik) og fylkeskommuner (Oppland og Hedmark).

Øvrige inntekter forutsettes dekket av statstilskuddet.

## 6 Kulturdepartementets vurdering

Ungdoms-OL er et toppidrettsarrangement for ungdom i alderen 14-18 år som vil bidra til å styrke den helhetlige idrettssatsingen mot barn og ungdom. Barn og ungdom er også hovedmålgruppen i den statlige idrettspolitikken. Kulturdepartementet ønsker å legge til rette for et ungdomsløft i idretten. Målet er å redusere frafallet og få ungdommer til å være fysisk aktive lengre. Et ungdomsløft krever en helhetlig satsing, hvor både gode breddeaktiviteter og et fornuftig toppidretts-tilbud inngår. Regjeringens gave til NIF i anledning av 150-årsjubileet har en klar breddeprofil. Et ungdoms-OL vil kunne supplere denne satsingen på en god måte. Det forventes fra NIF at et ungdoms-OL i Norge vil øke fokuset på trening og fysisk aktivitet blant barn og ungdom i årene som kommer, og således også bidra til økt fysisk aktivitet generelt hos denne aldersgruppen.

Det kan stilles spørsmål ved om et toppidrettsarrangement for utøvere ned til 14 år er riktig. Både Kulturdepartementet og NIF er seg denne problemstillingen bevisst og har som ambisjon å få hevet den nedre aldersgrensen for deltakelse i ungdoms-OL på sikt. Som arrangør av et av de første ungdoms-OL, vil en ha god mulighet til å være med på å påvirke den fremtidige utformingen av ungdoms-OL.

Et ungdoms-OL på Lillehammer passer godt inn i planene om å utvikle Lillehammer-regionen som vintersportsdestinasjon. Planene om et program for olympisk arv (Olympic Legacy) vil kunne bidra til å bygge opp og samle idrettsrelatert kompetanse på Lillehammer, samt styrke Lillehammers posisjon som vintersportsted både i etablerte og kommende vintersportsnasjoner. Dette gir også utdanningsinstitusjonene mulighet til å spesialisere seg i fag av relevans for idrettslig virksomhet i bred forstand, samt som studiested med tilrettelagt undervisning for unge som ønsker å kombinere utdanning med egen idrettskarriere. Tilgangen på gode idrettsanlegg, sommer som vinter, er viktig i en slik sammenheng. Lillehammer kommune og Lillehammer Olympiapark AS har de senere årene gjennomført tiltak for at anleggene kan benyttes til trening også om sommeren, og ytterligere planer foreligger. Enkelte av anleggene fra OL i 1994 vil med YOG 2016 få en oppgradering. Dette vil styrke etterbruken av anleggene. Ungdoms-OL er i seg selv også et tiltak som er med og sikrer etterbruken av OL-anleggene, og legacy-programmet forventes å bidra til økt etterbruk etter YOG 2016. Studentboligene, som benyttes som deltakerlandsby under YOG

2016, vil også kunne benyttes som innkvartering i forbindelse med Olympic Legacy, spesielt om sommeren.

Kulturdepartementet vil øremerke minimum 6 mill. kroner av tilskuddet til olympisk arv. Dette er i tråd med anbefaling fra kvalitetssikrer. Det er ikke satt av særskilte midler til etterbruk og drift av idrettsanleggene etter YOG 2016. Dersom tilskuddet ikke skulle bli brukt i sin helhet og midler gjenstår etter YOG 2016, vil Kulturdepartementet avgjøre bruken av disse midlene. Det kan bli aktuelt å etablere egne utbetalingsrutiner for den delen av tilskuddet som av kvalitetssikrer er foreslått avsatt som reserve.

De fleste idretts- og kulturarrangement i Norge er avhengig av innsats fra frivillige. OL i 1994 rekrutterte en stor gruppe frivillige som innlandsregionen senere har trukket veksler på. Det er nå behov for både å øke og forynge frivillighetskorpsen, og et ungdoms-OL vil være en god anledning til å rekruttere en ny generasjon frivillige. Dette er sentralt for å kunne arrangere fremtidige idretts- og kulturarrangementer.

YOG 2016 gir Norge igjen muligheten til å være vertskap for et olympisk arrangement. Det vurderes også som positivt for forholdet til IOC at Norge, som eneste søker, sier ja til å arrangere YOG 2016, ikke minst med tanke på en mulig fremtidig søknad om et nytt vinter-OL.

Ungdoms-OL er også et kultur- og utdanningsarrangement, i tillegg til å være et idrettsarrangement. På alle tre områder legges det opp til et bredt samarbeid i hele innlandsregionen. Selve idrettsarrangementene vil foregå i fire kommuner i Oppland og Hedmark, og det er allerede innledet samarbeid mellom høyskolemiljøene på Gjøvik og Lillehammer om prosjekter innenfor teknologi- og film/TV-produksjonsområdet knyttet til YOG 2016. I tiden fram mot 2016 legges det opp til utstrakt samarbeid mellom en rekke institusjoner og organisasjoner på kultur- og utdanningsfeltet. Ungdoms-OL vil representere et potensial for regional utvikling gjennom å spille en viktig rolle som tilrettelegger og katalysator for styrket samarbeid mellom institusjoner og organisasjoner i regionen.

IOC yter et ekstraordinært tilskudd på om lag 108 mill. kroner, som søker har forutsatt skal benyttes til bygging av studentboliger på Lillehammer. Dette er et tilskudd som ikke ville kommet Norge og Lillehammer til gode uten YOG 2016. Dette tilskuddet gir blant annet Studentsamskipnaden i Oppland muligheten til å forbedre botilbudet for studenter på Lillehammer uten at det er behov for statlig tilskudd til dette. Det stat-

lige tilskuddet for bygging av studentboliger kan dermed prioriteres på andre studiesteder.

Det framgår av søknaden at søker vil etablere en organisasjonskomité (YOGOC) dersom YOG 2016 blir lagt til Norge. Videre framgår det at YOGOC vil ha ansvaret for organisering og gjennomføring av YOG 2016, herunder også det økonomiske ansvaret. Kvalitetssikrer foreslår at YOGOC etableres som et aksjeselskap, der også staten inngår på eiersiden.

Kulturdepartementet vil utforme nødvendige avtaler og ordninger i forbindelse med det videre arbeidet med YOG 2016 for å styre og kontrollere bruken av det statlige tilskuddet. Formålet er å sikre en forsvarlig ivaretagelse av statsgarantien og en effektiv utnyttelse av statstilskuddet. Departementet vil i samarbeid med søker etablere en organisasjon med en deltakelse, en form og et innhold som er egnet til å gjennomføre arrangementet.

Det legges opp til at YOGOC står som mottaker av det statlige tilskuddet. Det legges videre opp til at tilskuddet kommer til utbetaling i fireårsperioden 2013–2016, og at beløpene bevilges over

Kulturdepartementets budsjett. Anslagsvis fordeling for de enkelte budsjettår vil være 50 mill. kroner i 2013, 60 mill. kroner i 2014, 90 mill. kroner i 2015 og 32 mill. kroner i 2016. Det beregnede statlige tilskuddet er oppgitt i faste 2010-kroner. Beløpet som kommer til utbetaling vil bli prisjustert med konsumprisindeksen fra 2010 til det aktuelle budsjettår. Utbetaling av tilskuddet er avhengig av fremdriften i prosjektet. Spillemidler vil ikke bli benyttet til å finansiere det statlige tilskuddet eller statsgarantien.

Tilsagnet gjøres betinget av at Norge tildeles arrangementet.

Kulturdepartementet

t i l r å r :

At Deres Majestet godkjenner og skriver under et framlagt forslag til proposisjon til Stortinget om statsgaranti og tilsagn om statlig tilskudd for å arrangere olympiske vinterleker for ungdom i 2016.

---

**Vi HARALD,** Norges Konge,

s t a d f e s t e r :

Stortinget blir bedt om å gjøre vedtak om statsgaranti og tilsagn om statlig tilskudd for å arrangere olympiske vinterleker for ungdom i 2016, i samsvar med et vedlagt forslag.

---

## Forslag

### til vedtak om statsgaranti og tilsagn om statlig tilskudd for å arrangere olympiske vinterleker for ungdom i 2016

#### I

Stortinget samtykker i at Kulturdepartementet stiller garanti overfor Den internasjonale olympiske komité om fullfinansiering av olympiske vinterleker for ungdom i 2016 på Lillehammer, i samsvar med retningslinjene i denne proposisjonen.

#### II

Stortinget samtykker i at Kulturdepartementet gir tilsagn om et statlig tilskudd på 232 millioner kroner til organisasjonen for forberedelse og gjennomføring av olympiske vinterleker for ungdom i 2016 på Lillehammer. Det forutsettes at Norges idrettsforbund og olympiske og paralympiske komité og Lillehammer kommune tildeles arrangementet.